

Eteläpohjalaisilla yrityksillä tärkeä rooli paikallisen yhteisön rakentamisessa

4.5.2023

SeAMK selvitti Etelä-Pohjanmaan yritysten näkemyksiä yritysvastuusta osana GreenGrow-hanketta. Selvitystä varten haastateltiin 21 eteläpohjalaista pk-yritystä toukokuun 2022 – helmikuun 2023 aikana.

Yritysvastuu jaetaan perinteisesti kolmeen osa-alueeseen: ympäristövastuuseen, taloudelliseen vastuuseen ja sosiaaliseen vastuuseen. Yritysvastuuta voi ilmentää yrityksessä eri tavoin, kuten ympäristönsuojeluun tähtäävinä aloitteina, eettisen liiketoiminnan käytäntöinä, hyväntekeväisyytenä, työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtimisena ja yhteisöjen kanssa tehtävänä yhteistyönä. Toimien tavoitteena on luoda myönteinen vaikutus yhteiskuntaan ja ympäristöön varmistaen samalla yrityksen pitkän aikavälin menestys ja kestävyys. Tässä artikkelissa keskitytään sosiaalisen vastuun paikallisuutta ja yhteisöllisyyttä korostavaan puoleen.

Hankkeessa tehdyissä yrityshaastatteluissa yrittäjiltä kysyttiin, koetaanko yrityksessä, että heillä on rooli paikallisessa yhteisössä tai yhteiskunnassa laajemmin. Lisäksi kysyttiin, osallistuuko yritys paikalliseen kehittämiseen, ja miten. Haastattelussa haluttiin erityisesti selvittää, miksi yritykset kokevat osallistumisen tärkeänä. Lisäksi kysyttiin, osallistuuko yritys paikallisiin tai valtakunnallisiin kampanjoihin.

Paikallisen elinvoiman vahvistamista ja

pienen paikan tuomista kartalle

Erityisesti niissä yrityksissä, jotka sijaitsevat pienemmissä kylissä ja kunnissa, korostuvat näkemykset yrityksen tärkeästä roolista paikallisessa yhteisössä. Yrittäjät kokevat, että on tärkeää kantaa kortensa kekoon pienen paikan tunnetuksi tekemisessä. Oma rooli nähdään usein tärkeänä siinä mielessä, että yritys tuo väriä kylälle, ja sinne tullaan mahdollisesti vierailemaan kauempaakin.

Eräs yrittäjä pienestä kylästä kertoo, että heille on tärkeää tarjota ikäihmisille palveluita. Yrityksen tiloja on myös käytetty esimerkiksi äänestys- ja rokotuspaikkana. Lisäksi tila on tärkeä erilaisten perhejuhlien järjestämisessä. Tärkeänä koetaan se, että ollaan mukana yhteisön ihmisten arjessa. Toinen yrittäjä kertoo, että heillä on tapana pitää kunnossa kylän hiihto- ja maastopyöräilyreittejä. Yritys järjestää myös erilaisia ulkoilutapahtumia.

”Mä ajattelen, että se että täällä ylipäätään käy ihmisiä muualta. Onhan se tuloja kunnalle. Sillä ajatuksella, että tarjotaan tilaa, että löytyy tiloja ja pystyy käyttämään. […] Meidän idea on siis nimenomaan se, että saatais ihmiset aktiivisemmiksi, ne huomais että täällä on kaikenmoista. Ja tällanen yhteisöllisyysajatus, että huolehdittais niistä sellasista ihmisistä, jotka apua tarvii.”

Eräs yrittäjä kertoo myös, kuinka tärkeää on, että kyläläiset kokevat yrittäjät tärkeiksi osaksi yhteisöä. Kaikki hyötyvät, kun kylän asukkaat vievät ylpeänä tietoa eteenpäin paikallisista yrityksistä.

”Pienessä kylässä kun ollaan niin aika hyvin mut tunnetaan. Kyläläiset vie kyllä munkin viestiä eteenpäin. Eli ne tykkää, et on paikallinen toimija joka tekee vähän tällaisia erikoisia juttuja. Ne myös ymmärtää sen, et se on tärkeetä mullekin, että vie eteenpäin sitä juttua.”

”Nuorissa on tulevaisuus” – sponsorointi, kampanjointi ja kehittäminen paikallisen osallistumisen keinoina

Useissa yrityksissä nähdään tärkeänä paikallisten nuorten tukeminen esimerkiksi urheilu- ja kulttuuritoimintaa sponsoroimalla. Tärkeänä arvona näyttäytyy nimenomaan paikallisen urheilu- ja kulttuuritoiminnan mahdollistaminen ja nuorten tukeminen. Eräs yrittäjä korostaa, että heille on toissijaista sponsoroinnista mahdollisesti tuleva näkyvyys tai markkinointihyöty, ja tärkeintä paikkakunnan elinvoimaisuuden mahdollistaminen. Samoin hyväntekeväisyydestä ja erilaisista rahankeräyksistä toinen yrittäjä sanoo, että ei heillä ole muuta syytä osallistua niihin kuin se, että se koetaan tärkeänä.

”On meillä paljon sponsorointia, jalkapallo ja salibandy, että just ostettiin harkkapaitoihin mainos. Se on lähinnä niiden joukkueiden tukemiseksi, että ei sillä asiakkaita kalastella. Tai voi sillä sivuvaikutus olla, mutta suurin osa on sitä, että saa sitä hommaa tuettua.”

Osa yrityksistä näkee tärkeinä osallistumisen keinoina erilaiset paikalliset kampanjat, kuten Osta tilalta -päivän. Niillä saadaan sekä kasvatettua omaa tunnettuutta että voidaan olla osana rakentamassa

aktiivisempaa yhteisöä. Eräs yrittäjä kertoo, että he haluavat nimenomaan osallistua ihmisten elämään paikallisella tasolla ja jättävät sen vuoksi väliin esimerkiksi valtakunnalliset rahankeräyskampanjat. Toinen yrittäjä kertoo, että yrityksen saamat syntymäpäivärahat lahjoitettiin paikalliselle sairaalalle.

Myös ammatillisessa mielessä paikallinen osallistuminen ja kehittäminen nähdään tärkeänä osana yrittäjyyttä. Haastatellut yrittäjät osallistuvat aktiivisesti tapaamisiin yrittäjäjärjestöissä, Kauppakamarin tapahtumissa sekä korkeakouluissa. Tärkeänä nähdään ylipäätään yrittäjyyden puolesta puhuminen sekä omalle toimialalle tärkeiden asioiden edistäminen. Verkostoituminen ja yhteistyö nähdään tärkeänä sekä oman osaamisen kehittämisen kannalta, että yrityksen tunnettuuden lisäämiseksi. Eräs yrittäjä kertoo, että hänelle on tärkeää pyrkiä aktivoimaan myös muita alueen yrittäjiä ja järjestää mahdollisimman paljon yhteisiä tapahtumia. Pienellä paikkakunnalla ei yrittäjänä pärjää yksin, hän sanoo.

”Verkostoituminen kaiken kaikkiaan on meille tärkeää, että saadaan yrityksen tunnettuutta lisättyä. Että sekä työntekijöille että yrityksille saadaan tuotua meidän yritystä tietoisuuteen. Kaikki viisaus ei ole näiden seinien sisällä, vaan pyritään aina verkostoitumaan.”

Yrityksen laajempi rooli yhteiskunnassa – naisten asema, talouskasvu ja työllisyys

Vaikka iso osa haastatelluista yrityksistä on pk-yritysten pienemmästä päästä ja työllistää vain muutaman henkilön, monet yrittäjät näkevät työllään kuitenkin paikallista tasoa laajemmalle ulottuvaa merkitystä. Eräs yrittäjä esimerkiksi kertoo, että hänelle on tärkeää naisyrittäjyyden puolesta puhuminen:

”Haluaisin, että ehkä joillekin mä tuon sellaisen viestin, et äitinä voi tehdä monenlaisia asioita, ja naisena. […]Eikä kaikkia asioita tarvi ajatella niin suuresti, että voi tehdä itelleen tärkeitä asioita. Jotakin semmoista, naisena yrittämistä, kyllä mä sitä haluaisin.”

Tärkeänä osana toimintaa nähdään myös vakaan työpaikan tarjoaminen alueella, jossa muita työllistäjiä ei välttämättä ole monia. Erityisesti pienissä kylissä toimivat yritykset saattavat olla alueensa ainoita isompia työllistäjiä. Toisaalta moniin yrityksiin matkustaa työntekijöitä isommaltakin alueelta, joten hyvinvoinnin vaikutukset leviävät laajasti koko maakuntaan.

”No kyllä mä väitän, että […] kylän osalta ollaan aika merkittävässä roolissa. Jos ei meitä olisi, niin ei tässä kylällä oo kovin montaa työpaikkaa muuten.”

Yrityksen yhteiskunnallisina vaikutuksina nähdään myös maksetut verot sekä Suomen talouden kasvattamiseen osallistumisen. Eräs yrittäjä kokee tärkeänä myös sen, että voi yrittäjänä auttaa muita yrityksiä menestymään ja sitä kautta tukea suomalaisen talouden kilpailukykyä.

”Sit tietysti jos ajatellaan, et meidän työntekijät, sidosryhmät, niin kyl tässä varsinkin […] alueella, mut koko Etelä-Pohjanmaan talousalueella, niin jos mietitään et kuinka moneen ihmiseen se vaikuttaa, niin jos yksi perheestä käy meillä töissä niin kyllä se vaikuttaa siihen koko perheeseen. […] sitten tietysti ne verokertymät joihin se vaikuttaa huomattavasti vielä laajempaa.”

Haastatellut yritykset hyödyntävät myös laajasti erilaisia rekrytoinnin keinoja osana sosiaalista vastuuta. Oppisopimukset, harjoittelut ja työkokeilut ovat useissa yrityksissä todettu hyviksi mahdollisuuksiksi tarjota vaikeasti työllistyville henkilöille mahdollisuus työhön. Samalla yritykset ovat myös saaneet pitkäaikaisia ja sitoutuneita työntekijöitä.

Haastatelluille eteläpohjalaisille pk-yrityksille rooli paikallisessa yhteisössä vaikuttaa olevan erittäin tärkeää. Osa yrittäjistä hahmottaa vaikutustensa ulottuvan myös paikallista tasoa laajemmalle, koko suomalaiseen yhteiskuntaan. Yrityksen rooli koetaan paljon laajempana kuin ainoastaan voittoa tavoittelevana yhtiönä. Yritykset levittävät hyvää ympärilleen kekseliäin keinoin, jokainen omilleen resursseilleen sopivilla tavoilla. Yritysten toiminta ja päätökset vaikuttavat merkittävästi paikalliseen yhteisöön, joten on tärkeää, että yritykset ottavat huomioon myös paikallisen yhteisön tarpeet ja edut toiminnassaan.

Artikkeli tuotettiin osana Etelä-Pohjanmaan liiton EAKR-rahoitusta saanutta GreenGrow – pk-yrityksen vihreän ja inklusiivisen kasvun tukeminen Etelä-Pohjanmaalla -hanketta. Hanke rahoitetaan REACT-EU-välineen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia. Hankkeen tavoitteena on vauhdittaa eteläpohjalaisten pk-yritysten vihreää ja inklusiivista kasvua tukemalla yritysten TKI-toimintaa ja yhteistyöverkostoja. Tämä artikkeli on osa hankkeen tuloksia kuvaavaa sarjaa. Aiemmin samassa sarjassa ovat ilmestyneet:

- *Miltä näyttää yritysvastuu eteläpohjalaisissa pk-yrityksissä?*
- *Eteläpohjalaiset yritykset tukevat työntekijöitään kekseliäin keinoin*

Tutustu GreenGrow – pk-yritysten vihreän ja inklusiivisen kasvun tukeminen Etelä-Pohjanmaalla -hankkeeseen täällä.

Annukka Koivuranta
asiantuntija, TKI
SeAMK

Laura Könönen
asiantuntija, TKI
SeAMK

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja, dosentti
SeAMK